

vandewall
planologisch advies

Toelichting

Inhoud

1 Inleiding	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Situering plangebied	3
1.3 Juridische status	4
1.4 Planvorm	5
1.5 Leeswijzer	5
2 Planologische beleidskaders	6
3 Gebiedsbeschrijving	6
4 Omgevingsaspecten	9
4.1 Bodem	9
4.2 Geluid	10
4.3 Externe veiligheid	10
4.4 Luchtkwaliteit	12
4.5 Water	13
4.6 Natuurwaarden	15
4.7 Archeologie	15
4.8 Cultuurhistorie	17
4.9 Bedrijfshinder	17
4.10 Duurzaamheid en energie	17
5 Structuur beheersverordening	19
5.1 Inleiding	19
5.2 Systematiek van de regels	19
5.3 Toelichting bestemmingsregels	21
6 Uitvoerbaarheid en handhaving	23
6.1 Handhavingsbeleid	23
6.2 Economische uitvoerbaarheid	23
7 Overleg en procedure	24

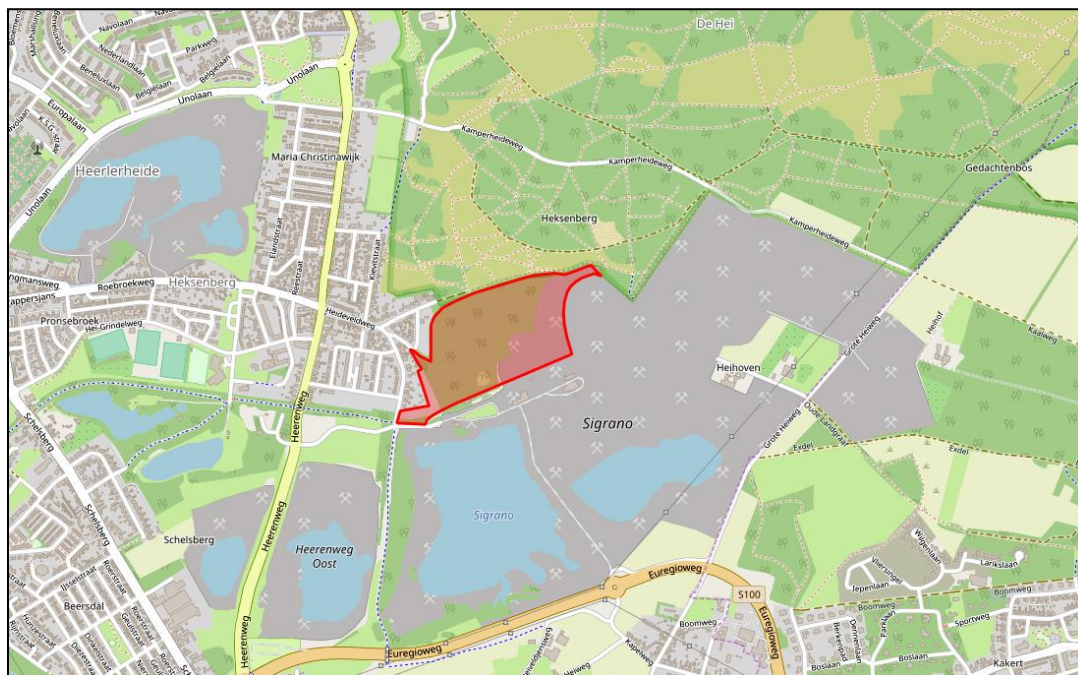
1 Inleiding

1.1 Algemeen

Binnen de gemeente Heerlen ligt in de nabijheid van de Schrieversheide/Brunssumerheide een voormalige mijnsteenbergrand, die thans is begroeid als bosgebied en in gebruik is als natuurgebied. Er waren plannen om de mijnsteenbergrand te verplaatsen en het zilverzand gelegen onder de mijnsteenbergrand te winnen. De provincie Limburg was voornemens voor dit initiatief een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) op te stellen. Nadat de gemeenteraad van Heerlen een motie heeft aangenomen waarin het college van burgemeester en wethouders de opdracht krijgt de mijnsteenbergrand te behouden, heeft de provincie besloten het plan tot het opstellen van een PIP geen doorgang te laten vinden. Dit heeft op 31 januari 2018 geresulteerd in het nemen van een voorbereidingsbesluit door de gemeenteraad voor het bewuste gebied. Thans dient een nieuw planologisch regime te worden opgesteld om het huidige gebruik planologisch vast te leggen. De voorliggende beheersverordening voorziet in deze vraag.

1.2 Situering plangebied

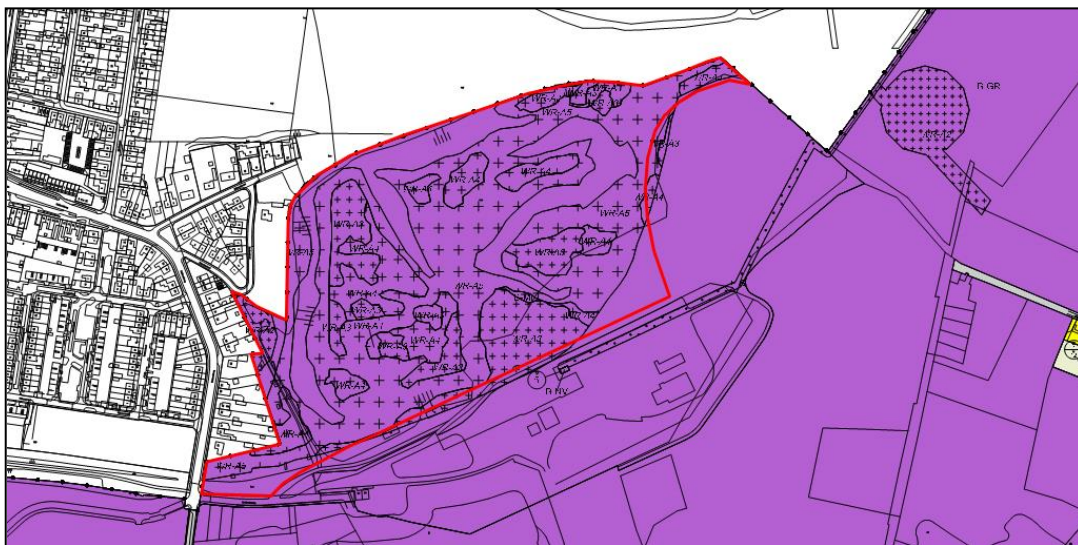
Het besluitgebied van de voorliggende beheersverordening betreft de mijnsteenbergrand langs de wijk Heksenberg te Heerlen. De mijnsteenbergrand wordt begrensd door de Leeuwerikstraat, Zwaluwstraat en Koolkoelenweg. Op de onderstaande kaart is het besluitgebied weergegeven:

Het besluitgebied van deze beheersverordening is iets kleiner dan de begrenzing van het voorbereidingsbesluit (zie ook paragraaf 1.3). Dit vanwege de gewenste begrenzing van het huidige natuurgebied. De resterende gronden die deel uit maken van het voorbereidingsbesluit vallen buiten deze beheersverordening en zullen vanaf 1 februari 2019 planologisch terugvallen op de vigerende beheersverordening 'Snipperlocaties'.

1.3 Juridische status

De gronden van dit besluitgebied maken thans deel uit van de beheersverordening 'Snipperlocaties' (vastgesteld d.d. 07.01.2014) en zijn daarbinnen gelegen in het besluitvlak Bedrijf - Mijnindustrie', conform de destijds actuele plannen tot winning van zilverzand. Er is destijds voor gekozen de bestemming uit het Hoofdzakenplan over te nemen en niet te gaan voor de feitelijke situatie van de berg (Natuur). Echter nu bestaat de wens om de mijnsteenbergrug te bestemmen conform de feitelijke situatie: een reguliere bestemming (besluitvlak) natuur zonder de mogelijkheid om gebouwen op te richten. Op onderstaande uitsnede uit de beheersverordening 'Snipperlocaties' is het besluitgebied binnen de rode lijn aangeduid:

Begrenzing besluitgebied geprojecteerd op de vigerende beheersverordening 'Snipperlocaties'

De gemeenteraad van Heerlen heeft op 31 januari 2018 heeft besloten een voorbereidingsbesluit ex artikel 3.7 Wro te nemen voor het gebied waarbinnen de mijnsteenbergrug is gelegen. Bij hetzelfde besluit van 31 januari 2018 heeft de gemeenteraad besloten dat het verboden is het gebruik van de gronden of bouwwerken binnen het genoemd gebied te wijzigen. Het voorbereidingsbesluit is in werking getreden op 1 februari 2018 en zal derhalve op 1 februari zijn werkingskracht verliezen. Op onderstaande afbeelding is de begrenzing van het voorbereidingsbesluit weergegeven:

Een voorbereidingsbesluit is een verklaring van de raad dat een bestemmingsplan of beheersverordening voor een desbetreffend gebied wordt voorbereid. Met dit besluit wordt voorbereidingsbescherming beoogd. (Onvoorziene) ongewenste ontwikkelingen kunnen door het nemen van een voorbereidingsbesluit worden tegengegaan. Omgevingsvergunningen voor activiteiten, die passen in het huidige planologische regime moeten worden aangehouden, zodat geen omgevingsvergunningen kunnen worden verleend die niet passen in het door de raad beoogde nieuwe planologisch regime voor het bewuste gebied.

1.4 Planvorm

Voorliggende beheersverordening voorziet in een actueel juridisch-planologisch kader voor de mijnsteenbergrand. Omdat deze gronden thans gebruikt worden als natuurgebied en niet meer zullen fungeren als (zilverzand)wingebied, is het actuele juridisch-planologisch kader niet meer in overeenstemming met het huidige gebruik. Vandaar dat de gemeente heeft Heerlen besloten deze locatie op te nemen in de voorliggende beheersverordening 'Mijnsteenbergrand Heerlen'. In de voorliggende beheersverordening worden geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt. De gronden worden bestemd conform het huidige gebruik.

De opbouw van beheersverordeningen dient conform artikel 3.1.7 van het Bro te voldoen aan de 'Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen' (SVBP2012) en de landelijke 'Praktijkrichtlijn Gebiedsgerichte Besluiten' (PRGB2012). Dit houdt in dat de verschijningsvorm van een beheersverordening en een aantal begrippen zijn gestandaardiseerd. De beheersverordening bestaat formeel uit twee juridische onderdelen:

- een illustratie (een digitaal GML-bestand met een specifiek nummer, in dit geval NL.IMRO.0917.BH020302W000004-0401;
- planregels; deze regels zijn in de SVBP2012 zoveel mogelijk gestandaardiseerd (o.a. volgorde, indeling, benaming, begripsbepalingen, overgangsbepalingen en de slotbepaling).

Op de illustratie zijn, met bijbehorende verklaringen, de besluitvlakken van de in het plan begrepen gronden aangegeven. De verklaringen leggen een verbinding tussen de op de illustratie aangegeven besluitvlakken en de planregels. De illustratie is opgebouwd volgens de landelijke richtlijn Praktijkrichtlijn Gebiedsgerichte Besluiten (PRGB2012) en is getekend op schaal 1:2.500.

De planregels bevatten de regeling inzake het gebruik van de gronden, die in het plan zijn begrepen en de zich daarop geprojecteerde opstellen. De regels zijn ingedeeld in vier hoofdstukken: de inleidende regels, de besluitvlakregels, de algemene regels en de overgangs- en slotregels. Naast de standaarden van het SVBP2012 is aangesloten op de Handboek Ruimtelijke Plannen van de gemeente Heerlen. Een beheersverordening gaat voorts vergezeld van een toelichting, waarin een onderbouwing is opgenomen van de gemaakte beleidskeuzen. De toelichting maakt juridisch geen deel uit van de beheersverordening.

1.5 Leeswijzer

De toelichting bij deze beheersverordening bestaat uit zeven hoofdstukken. Na dit inleidende eerste hoofdstuk worden in hoofdstuk 2 de beleidskaders op nationaal, provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau weergegeven. In hoofdstuk 3 wordt een beschrijving van het plangebied gegeven. In hoofdstuk 4 worden de milieuplanologische aspecten besproken. In hoofdstuk 5 wordt de opgestelde juridische regeling toegelicht en wordt per besluitvlak een korte toelichting gegeven. Hoofdstuk 6 handelt over de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het plan. Hoofdstuk 7 geeft een overzicht van de procedurestadia.

2 Planologische beleidskaders

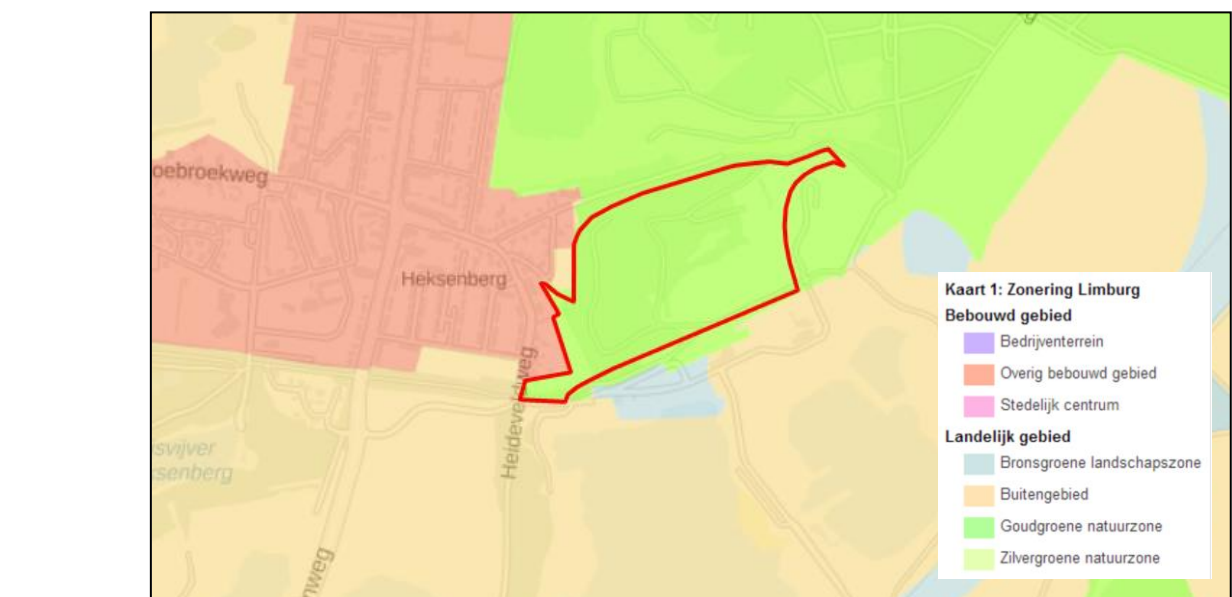
In een beheersverordening wordt het planologisch gebruik voor een periode van maximaal 10 jaar vastgelegd. Logischerwijs zal de inhoud van de beheersverordening in overeenstemming moeten zijn met de geldende wet- en regelgeving. Het Rijk, de provincie, de regio en de gemeente hebben in de loop der jaren diverse beleidsnota's opgesteld die mede het ruimtelijke beleid voor een regio bepalen.

De beheersverordening voorziet in het vastleggen van de bestaande situatie in een bebouwd gebied. Binnen het besluitgebied zijn geen (grootschalige) veranderingen dan wel nieuwe ontwikkelingen voorzien. De beleidsnota's leiden dus niet tot het toekennen van besluitvlakken met mogelijkheden tot andere functies dan de bestaande functies. Voor de volledigheid wordt, gelet op de (voormalige) rol van de provincie ten aanzien van de mijnsteenbergring, wel kort aandacht besteed aan de situering van het besluitgebied in het POL 2014.

Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL2014)

In het POL2014 staan de fysieke kanten van het leef- en vestigingsklimaat centraal. Belangrijke uitdagingen zijn onder meer het faciliteren van innovatie, het aantrekkelijk houden van de regio voor jongeren en arbeidskrachten, de fundamenteel veranderde opgaven op het gebied van wonen en voorzieningen, de leefbaarheid van kernen en buurten verbeteren en het inspelen op de klimaatverandering. Kwaliteit staat daarbij centraal. De 'Zoneringkaart' uit het POL2014 geeft de leidende functie aan voor het Limburgse grondgebied.

Voor het voorliggende besluitgebied geldt dat dit binnen de Zoneringskaart volledig is gelegen in de zone ‘Goudgroene natuurzone’. In deze zone staat beschermen en versterken van de natuur centraal, met bijzondere aandacht voor de Natura2000-gebieden en de natuurbeken. Ook de hydrologisch gevoelige natuurgebieden (waaronder de natte parels) vragen om aandacht. Een belangrijk uitgangspunt is het optimaliseren van het recreatief medegebruik van de natuur. Nieuwe ‘rode’ ontwikkelingen zijn uitgesloten. Het in deze beheersverordening, op basis van het huidige gebruik, toegekende besluitvlak ‘Natuur’ past derhalve binnen de aangegeven POL-zonering. Onderstaand is een uitsnede uit de zoneringskaart van het POL2014 opgenomen:

3 Gebiedsbeschrijving

Situering bij zilverzandgroeve

Het besluitgebied van de mijnsteenbergrand grenst aan het in gebruik zijnde groeve Sibelco (voormalige naam: Sigranogroeve), waar zilverzand wordt gewonnen. De groeve zelf is gelegen ten noorden van de Euregioweg en wordt verder globaal begrensd door de Grote Heiweg, de Kaalweg, Kapelweg en de Koolkoelenweg. Binnen het terrein van het winningsbedrijf ligt aan de noordzijde de mijnsteenbergrand terwijl ten zuiden van de Koolkoelenweg en Kapelweg door de ontgraving nu grote ontgravingsplassen zijn gevormd. Het vroegere gebruik heeft in het noordelijke deel wel zijn sporen in het landschap achtergelaten in de vorm van drie ontgravingsplassen. Dit gebied is tegenwoordig een groengebied dat ook recreatief gebruikt kan worden als wandelgebied en één van de plassen wordt gebruikt als visvijver. De mijnsteenbergrand grenst aan de bossen van de Brunsummerheide. Op onderstaande luchtfoto is het besluitgebied van de mijnsteenbergrand ten noordwesten van de groeve aangegeven (binnen de rode lijn):

Landschappelijke kwaliteit

De berg is een oriëntatiepunt, geeft vorm aan een aantal stadsgezichten en bepaalt in verschillende straatbeelden het perspectief, zowel in landschappelijk als in stedenbouwkundig opzicht. Jarenlang sloot dit landschapselement als het ware de achtertuin van de wijk Heksenberg af. Het is een vanzelfsprekende barrière geworden, die een buffer kan vormen tussen het kleinschalige woongebied en een omvangrijk recreatiegebied. De mijnsteenbergrand maakt deel uit van een samenhangend uniek heidegebied. Hij wordt gezien als een groene, landschappelijke, ecologische en recreatieve schakel met de meer westelijk beekzone.

Historie

In het stadsdeel Heerlerheide stonden in het verleden twee mijnen, de Oranje Nassau III (ONIII) en de Oranje Nassau IV (ONIV). Na sluiting van deze mijnen werd op de locatie van de ONIV de zilverzandgroeve Sigrano gevestigd. Op het terrein van de ONIII ontstond de woninggroep Rennemig. De ONIV was de kleinste van de vier Oranje Nassau-mijnen. Ze was gelegen aan de Heksenberg, in de Brunsummerheide, vlak naast de huidige Sibelco zilverzandgroeve, die vroeger eigendom was van de exploitanten van de Oranje Nassau-mijnen.

Recente ontwikkelingen

De mijnsteenberg is onaangetast, maar er waren plannen de berg af te graven om het onder de berg gelegen zilverzand te kunnen winnen. Gedeputeerde Staten van Limburg hebben op 23 april 2018 besloten een nieuwe samenwerkingsovereenkomst op te stellen met Sibelco en Natuurmonumenten over de herontwikkeling van de Sibelcogroeve. De basis daarvoor vormt een hernieuwd plan van Sibelco, dat als aanzet dient voor de toekomstige ontgrondingsvergunning. Sibelco komt met dit plan tegemoet aan de wensen van de omgeving: de mijnsteenberg blijft volledig behouden en de groeve wordt al vanaf 2020 grotendeels opengesteld voor publiek. Onderstaande foto geeft een beeld van de mijnsteenberg:

Door middel van deze beheersverordening wordt de huidige natuurfunctie van de mijnsteenberg planologisch vastgelegd, waardoor de in destijds voor deze berg opgenomen bedrijfsbestemming tot het verleden behoort.

4 Omgevingsaspecten

In deze paragraaf worden de milieuaspecten behandeld die bij een ruimtelijk plan dienen te worden beschouwd. Achtereenvolgens komen bodem, geluid, externe veiligheid, luchtkwaliteit en bedrijfshinder in de omgeving aan de orde.

4.1 Bodem

Bij het vaststellen van een ruimtelijk plan dient het bevoegd gezag Wet bodembescherming voldoende inzicht hebben om de vraag te kunnen beantwoorden of de bodem geschikt is voor de in het bestemmingsplan/de beheersverordening toe te kennen functie.

Bodembeleidsplan

Voor de gemeente Heerlen is sinds 1 januari 2011 het bodembeleidsplan Heerlen van toepassing. In dit bodembeleidsplan wordt het gemeentelijk bodembeleid beschreven en het beleidsplan is derhalve het richtinggevend kader (uiteeraard naast de wettelijke regelingen) voor zowel bodembescherming als bodemsanering. Bij het actualiseren van bestemmingsplannen of beheersverordeningen wordt de bestaande functie veelal gehandhaafd. Dan vindt geen grondverzet plaats en worden geen saneringen opgestart. Daarom kan volstaan worden met een globale toets van het gemeentelijk bodeminformatiesysteem op knelpunten en middels de bodemkwaliteitskaart. Bij toekomstige ontwikkelingen in deze gebieden zal beoordeeld worden of een bodemonderzoek uitgevoerd moet worden.

Besluit bodemkwaliteit

Het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) geeft invulling aan het op duurzaamheid gerichte bodembeleid. De nota bodembeheer beschrijft hoe de gemeente Heerlen invulling geeft aan het Bbk. Op 5 juli 2011 zijn de Nota bodembeheer en de Bodemkwaliteitskaart gemeente Heerlen vastgesteld. Heerlen heeft gekozen voor een zogenaamd gebiedsspecifiek beleid. Op basis van dit beleid zijn lokale maximale waarden opgesteld. De gemiddelde kwaliteit van de bodem is ingedeeld in drie algemene categorieën te weten: industrie, wonen en achtergrondwaarde. Voor gebieden waar lokale maximale waarden zijn opgesteld gelden de benamingen uit de algemene categorieën niet meer.

Besluitgebied

Onderhavig plan betreft een beheersverordening waarin geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. De bestaande natuurfunctie wordt planologisch vastgelegd. In het verleden is de mijnsteenbergrand meegenomen in de bestemming 'Bedrijf - Mijnindustrie' omdat destijds voorgesorteerd is op de mogelijke afgraving van de mijnsteenbergrand. Inmiddels is dit niet meer aan de orde en heeft het gebied zich ontwikkeld tot een volwaardig natuurgebied dat naadloos aansluit op de Brunssummerheide. Er vinden als gevolg van deze bestemmingswijziging geen graaf- of bouwwerkzaamheden of ander grondverzet plaats behoudens mogelijke toekomstige (bouw)activiteiten die binnen het besluitvlak 'Natuur' passen en waar al dan niet een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde of van werkzaamheden (aanlegvergunning) voor dient te worden afgegeven.

Geconcludeerd kan worden dat het aspect bodem geen belemmering vormt voor de voorliggende beheersverordening.

4.2 Geluid

Wet geluidhinder

Bij het ontwikkelen van een ruimtelijk plan is het belangrijk rekening te houden met geluidbronnen en de mogelijke hinder of overlast daarvan voor mensen. De beoordeling van het aspect geluid vindt zijn grondslag vooral in de Wet geluidhinder maar daarnaast ook in de Wet ruimtelijke ordening wanneer het gaat om de beoordeling of er sprake is van een goed woon- en leefklimaat.

Het aspect geluid kent voor een aantal bestemmingen (zoals wonen) in combinatie met een aantal typen geluidbronnen een wettelijk kader dat van belang is bij het opstellen van ruimtelijke plannen. Zo zijn in de Wet geluidhinder voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen grenswaarden opgenomen voor industrielawaai, wegverkeerlawaai en spoorweglawaai. Op andere geluidsbronnen is de Wet geluidhinder niet van toepassing. Andere geluidbronnen kunnen wel noodzaken tot een aanvullende beoordeling van het aspect geluid in het kader van een goede 'ruimtelijke ordening'.

Besluitgebied

Met de vaststelling van de voorliggende beheersverordening, waarbij aan de mijnsteenberghet besluitvlak 'Natuur' wordt toegekend, is geen sprake van het toevoegen van een geluidsgevoelige functie. De Wet geluidhinder is derhalve niet van toepassing.

Geconcludeerd kan worden dat het aspect geluid geen belemmering vormt voor de realisatie van het plan.

4.3 Externe veiligheid

Landelijk beleidskader

Externe veiligheid beschrijft de risico's die ontstaan als gevolg van de opslag van of handelingen met gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op inrichtingen (bedrijven) of transportroutes. Op beide categorieën is landelijke wet- en regelgeving van toepassing. In de landelijke regelgeving zijn kwaliteitseisen en normen op het gebied van externe veiligheid geformuleerd. Doel is om bepaalde risico's, waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld, tot een aanvaardbaar minimum te beperken. Deze bedoelde risico's hangen vooral samen met:

- activiteiten met gevaarlijke stoffen in inrichtingen;
- transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen;
- transport van gevaarlijke stoffen over de weg, spoor en water.

Ook zijn er onder meer landelijke regels voor de opslag en verkoop van vuurwerk. Verder wordt bij de plaatsing van windmolens tegenwoordig ook de externe veiligheid in ogenschouw genomen. De risico's voor externe veiligheid komen tot uitdrukking via het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Voor het groepsrisico geldt een verantwoordingsplicht. Afhankelijk van de ruimtelijke ontwikkeling en beschikbare gegevens is deze beperkt of ruim van opzet.

Plaatsgebonden risico (PR)

Het plaatsgebonden risico (PR) is de kans, per jaar, op overlijden van een onbeschermd individu ten gevolge van ongevallen met gevaarlijke stoffen. De aanwezigheid van een persoon is fictief. Niet wordt beoordeeld hoe groot de kans op de aanwezigheid van een persoon feitelijk is. Het PR kan op de kaart van een gebied worden weergegeven met zogeheten risicocontouren: lijnen die punten verbinden met eenzelfde PR. Via het PR wordt een basisbeschermingsniveau gewaarborgd.

Groepsrisico (GR)

Het groepsrisico (GR) is een maat voor de kans per jaar dat een groep van bijvoorbeeld 10, 100 of 1000 personen het slachtoffer wordt van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het GR wordt ook beschouwd als een maat voor de maatschappelijke ontwrichting. Bij het GR wordt wel beoordeeld

hoeveel personen zich, redelijkerwijs, feitelijk in de omgeving kunnen bevinden. Voor het GR geldt geen grenswaarde, maar een oriëntatiewaarde. Dit is een ijkwaarde waaraan veranderingen getoetst kunnen worden. Deze oriëntatiewaarde mag overschreden worden, mits goed beargumenteerd door het bevoegd gezag. Deze argumentatie is een onderdeel van de verantwoording van het groepsrisico.

Verantwoordingsplicht groepsrisico

Voor het bevoegd gezag geldt een verantwoordingsplicht, wanneer binnen het invloedsgebied van een risicobron kwetsbare en/of beperkt kwetsbare objecten via het bestemmingsplan worden toegelaten. Dit betreft ook de al bestaande (beperkt) kwetsbare objecten, zoals al gebouwde woningen. Een risicobron is bijvoorbeeld een buisleiding die wordt gebruikt voor het transport van gevaarlijke stoffen. Met het invloedsgebied wordt bedoeld op het gebied waarbinnen minimaal 1% van de aanwezige personen overlijdt als gevolg van een calamiteit met gevaarlijke stoffen ter plaatse van de risicobron. Het invloedsgebied van een risicobron is soms vastgelegd in de wet. In de andere gevallen kan het worden berekend aan de hand van vastgelegde rekenregels. De verantwoording van het groepsrisico is één van de onderdelen van een goede ruimtelijke ordening. De omvang en diepgang van de verantwoording is daarbij afhankelijk van de gevolgen voor het groepsrisico. Dit wordt per ruimtelijk plan beoordeeld.

Externe veiligheid inrichtingen

Het huidige beleid voor inrichtingen (bedrijven) is opgenomen in het 'Besluit externe veiligheid inrichtingen' (Bevi). Ter uitvoering van het Bevi geldt de 'Regeling externe veiligheid inrichtingen' (Revi). Hierin zijn aan te houden afstanden opgenomen voor zogenaamde categoriale inrichtingen. Daarnaast zijn in het Revi regels opgenomen voor de berekening van de aan te houden afstanden voor de niet-categoriale inrichtingen.

Externe veiligheid buisleidingen

Voor het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen geldt het 'Besluit externe veiligheid buisleidingen' (Bevb). De aanwijzing van buisleidingen, de risicoafstanden en de aanwijzing van de rekenmethodiek zijn opgenomen in de 'Regeling externe veiligheid buisleidingen' (Revi). De toetsingssystematiek uit het Bevi wordt ook toegepast bij buisleidingen.

Externe veiligheid transport

Het beleid voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, via het spoor en via het water staat beschreven in het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt). Hierin is het 'Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen' verankerd. Het primaire doel van dit basisnet is het creëren van een plafond voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over rijkswegen, hoofdvaarwegen en spoorwegen. Aan de hand van deze maximale vervoerstromen van gevaarlijke stoffen kunnen de externe veiligheidsrisico's worden bepaald.

Gemeentelijk beleidskader

In de nota 'Beleid externe veiligheid 2011-2015' heeft de gemeente Heerlen het beleid voor externe veiligheid geformuleerd. Dit beleid is op 1 november 2011 door de gemeenteraad vastgesteld. Het doel van het externe veiligheidsbeleid van de gemeente Heerlen is het behouden van een verantwoord en aanvaardbaar veiligheidsniveau. Het beleid in deze nota leidt tot een gebiedsgerichte aanpak van externe veiligheid en het beperken van de risico's van de bronnen waar dat nodig is. Dit beleid kan worden doorgevoerd in de gemeentelijke structuurvisie en bestemmingsplannen.

Het gevolg van dit beleid is dat bepaalde bedrijven, die zijn gevestigd op locaties waar dat op grond van dit beleid ongewenst is, zullen worden beperkt in hun mogelijkheden. Ook zal de ontwikkeling van bepaalde gebieden anders moet worden beoordeeld vanwege de aanwezige risico's. Dit beleid zal ertoe leiden dat op de langere termijn in Heerlen de risico's door het gebruik en de toepassing van gevaarlijke stoffen binnen aanvaardbare grenzen kunnen blijven. Het beleid is niet bedoeld als een keurslijf. Het biedt een afwegingskader om optimaal met externe veiligheid in samenspel met andere belangen en andere instanties rekening te houden.

Besluitgebied

Met de vaststelling van deze beheersverordening wordt een bestaande natuurfunctie van de mijnsteen berg planologisch vastgelegd. Een natuurgebied is bovendien geen (beperkt) kwetsbaar object in de zin van artikel 1 van het Bevi, omdat geen sprake is van langdurig verblijf van mensen binnen het invloedsgebied van een risicovol object (zoals bij woningen, onderwijsvoorzieningen, winkels of verblijfsrecreatie). Geconcludeerd kan worden dat het aspect externe veiligheid geen rol speelt in deze beheersverordening.

4.4 Luchtkwaliteit*Wet milieubeheer en nationaal samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit*

De belangrijkste wet- en regelgeving voor luchtkwaliteit is vastgelegd in hoofdstuk 5, titel 5.2 van de Wet milieubeheer (Wm), ook wel bekend als de Wet luchtkwaliteit. Deze wetgeving introduceerde een programmasystematiek voor maatregelen en projecten, hetgeen geconcretiseerd is in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit: het NSL. Daarnaast is de term 'niet in betekenende mate' besloten geïntroduceerd, waarbij geen toetsing aan de luchtkwaliteitsnormen nodig is, omdat deze projecten niet of zeer weinig bijdragen aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Een project draagt in betekenende mate (IBM) bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit wanneer de planbijdrage groter is dan $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Projecten met een kleinere concentratietoename dragen 'niet in betekenende mate' (NIBM) bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit.

Normen en grenswaarden

In de Wet Luchtkwaliteit zijn regels en grenswaarden opgenomen voor zwaveldioxide, stikstofdioxide (NO_2), stikstofoxiden, fijnstof, lood, koolmonoxide en benzeen, ozon, arseen, cadmium en nikkel. Er vinden in Nederland langs wegen geen overschrijdingen plaats van de richt- of grenswaarden van de zware metalen (lood, arseen, cadmium en nikkel) en ozon; derhalve zijn deze stoffen niet opgenomen in de rekenmodellen. Voor de stoffen NO_2 en PM_{10} zijn in de Wet Luchtkwaliteit grenswaarden gesteld van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Daarnaast geldt een grenswaarde van de uurgemiddelde concentratie voor NO_2 ($200 \mu\text{g}/\text{m}^3$) die maximaal 18 keer per jaar mag worden overschreden. De uurgemiddelde grenswaarde van NO_2 wordt eenmaal per jaar overschreden bij een jaargemiddelde concentratie van iets minder dan $54 \mu\text{g}/\text{m}^3$. De norm van maximaal 18 keer overschrijding van de uurgemiddelde grenswaarde wordt bereikt bij een jaargemiddelde grenswaarde van $82 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Er zijn in Nederland geen plaatsen waar deze norm wordt overschreden. Voor de toetsing aan de luchtkwaliteitsnormen zijn in de praktijk drie normen van toepassing:

- jaargemiddelde concentratie NO_2 ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$);
- jaargemiddelde concentratie PM_{10} ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$);
- aantal dagen overschrijding van de grenswaarde van de 24-uursgemiddelde concentratie PM_{10} (maximaal 35 dagen per jaar $> 50 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Besluit gevoelige bestemmingen

Conform artikel 5.16a van de 'Wet luchtkwaliteit' kunnen bij Algemene maatregel van bestuur nog nadere regels worden gesteld om te voorkomen dat bij een (dreigende) overschrijding van één of meerdere grenswaarde(n) projecten doorgang vinden die ertoe leiden dat het aantal blootgestelden met een verhoogde gevoeligheid toeneemt. Dit Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen) van 15 januari 2009 beperkt de mogelijkheden om ruimtelijke ontwikkelingen uit te voeren in overschrijdingssituaties voor zogenaamde 'gevoelige bestemmingen'. Tot die gevoelige bestemmingen worden scholen, kinderopvang en bejaarden-, verpleeg of verzorgingshuizen gerekend. In het Besluit is aangegeven dat moet worden onderzocht of op een locatie sprake is van een daadwerkelijke of een dreigende overschrijding van de grenswaarden indien de locatie is gelegen binnen 300 meter vanaf Rijkswegen (wegen in beheer van het Rijk) of is gelegen binnen 50 meter vanaf de rand van een provinciale weg (wegen in beheer bij de provincie).

Niet in betekenende mate (NIBM)

In de algemene maatregel van bestuur 'Niet in betekenende mate' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM) zijn de uitvoeringsregels vastgelegd die betrekking hebben op het begrip NIBM. Het begrip 'niet in betekenende mate' is gedefinieerd als 3% van de grenswaarde voor NO₂ en PM₁₀. In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze gevallen kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit worden uitgevoerd. Onderhavig plan behoort tot de in de lijst opgenomen categorieën van gevallen en mag derhalve gerangschikt worden als een activiteit welke in niet betekenende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging.

Besluitgebied

Onderhavig plan betreft een consoliderend plan in de vorm van een beheersverordening waarin geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. De bestaande natuurfunctie wordt planologisch vastgelegd. Dit leidt niet tot toename van verkeersbewegingen. Het aspect luchtkwaliteit vormt derhalve geen belemmering voor deze beheersverordening.

4.5 WaterLandelijk beleid en wetgeving*Waterwet*

De Waterwet (december 2009) stelt integraal waterbeheer op basis van de 'watersysteem-benadering' centraal. Deze benadering gaat uit van het geheel van relaties binnen watersystemen. Denk hierbij aan de relaties tussen waterkwaliteit, -kwantiteit, oppervlakte- en grondwater, maar ook aan de samenhang tussen water, grondgebruik en watergebruikers. Hiernaast kenmerkt integraal waterbeheer zich ook door de samenhang met de omgeving. Dit komt tot uitdrukking in relaties met beleidsterreinen als natuur, milieu en ruimtelijke ordening. Met de Waterwet is de gemeente beter uitgerust om onder andere wateroverlast tegen te gaan.

Wet ruimtelijke ordening en de Watertoets

De watertoets betekent dat ruimtelijke plannen die ter inzage worden gelegd, voorzien moeten zijn van een waterparagraaf. Ruimtelijke plannen waar nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in worden geregeld worden overlegd met de waterbeheerder. In de waterparagraaf geeft de initiatiefnemer aan welke afwegingen in het plan ten aanzien van water zijn gemaakt.

Waterbeleid 21e eeuw: anders omgaan met water

Door de opgetreden wateroverlast heeft de regering de commissie Waterbeheer 21e eeuw in het leven geroepen. De commissie geeft advies over de problemen en hoe die in de toekomst te voorkómen zijn. Op 31 augustus 2000 bracht de commissie het advies Waterbeleid voor de 21e eeuw "Geef water de ruimte en de aandacht die het verdient" uit. De commissie concludeerde dat de manier waarop wij nu met water omgaan niet voldoende is voor de verwachte klimaatsverandering. De bevindingen van de commissie zijn verwoord in de hedendaagse wetgeving en beleidsnota's. In grote lijnen ligt de nadruk op de kwantiteitsrits vasthouden-bergen-afvoeren en de kwaliteitstrits schoonhouden-scheiden-schoonmaken.

Regionaal en gemeentelijk beleid*Provinciaal waterbeleid: Provinciaal Waterplan 2015-2021*

Op grond van Europese en nationale kaders en provinciale ambities heeft de provincie Limburg het Ontwerp Provinciaal Waterplan Limburg 2016-2021 opgesteld. Het is de opvolger van het Provinciaal Waterplan Limburg 2009-2015 en een uitwerking van het waterbeleid in het POL2014, noodzakelijk om aan de vereisten van de Kaderrichtlijn Water en de Waterwet te voldoen. Samen met het Nationale Waterplan van het Rijk en het Waterbeheersplan Limburg van de beide Limburgse waterschappen vormt het een onderdeel van het Stroomgebiedbeheersplan Maas.

Op 11.12.2015 is het Provinciaal Waterplan Limburg vastgesteld. Het Provinciaal Waterplan Limburg bevat de ambities, opgaven en op hoofdlijnen de maatregelen die de komende zes jaar worden uitgevoerd op gebied van de hoogwaterbescherming in de Maasvallei, de aanpak van regionale wateroverlast en watertekort (mede in het licht van de klimaatverandering en het Nationale Deltaprogramma), de inrichting van de beken en waterrijke natuurgebieden als ook de verbetering van de ecologische en chemische waterkwaliteit, de drinkwatervoorziening en het grondwaterbeheer (mede als opdracht vanuit de Kaderrichtlijn Water).

De provincie wil hoogwaterbescherming met gebiedsontwikkeling combineren en daarbij de ruimtelijke kwaliteit versterken. De rol van de provincie ligt hierbij vooral op het vlak van de ruimtelijke ordening. Bij de totstandkoming van een nieuw programma van hoogwaterbeschermingsmaatregelen en bij gebiedsontwikkelingen zal de provincie een regisserende, stimulerende en/of faciliterende rol spelen. Op basis van de Waterwet beoordeelt de provincie projectplannen voor dijkversterking en letten daarbij met name op ruimtelijke aspecten. Voor het voorliggende besluitgebied zijn in het PWP geen specifieke uitgangspunten opgenomen.

Legger en Keur Waterschap Limburg

Het waterschap kent naast zijn beleid de Keur als regelgeving (en de bijbehorende legger als kaart). Om zijn taak uit te kunnen oefenen, maakt het waterschap gebruik van deze Keur. De Keur is een door het waterschapsbestuur vastgestelde verordening waar gedoogplichten, geboden en verboden in staan. Deze regels gelden voor toestanden en handelingen op en vlakbij waterkeringen, watergangen en kunstwerken zoals duikers. De Keur bevat de ligging en maatvoering van waterstaatkundige werken en waterpartijen, alsmede de onderhoud- en beschermingszones. Het waterschap levert deze gegevens aan de gemeente, teneinde de hoofdwatergangen en waterkeringen, inclusief de onderhoud- en beschermingszone in het bestemmingsplan te regelen. Voor het voorliggende plangebied kent de Keur geen specifieke uitgangspunten of belemmeringen.

Waterbeheerplan Waterschap Limburg

De gemeente Heerlen valt in de zin van wateraangelegenheden binnen de Keur van het Waterschap Limburg. Het Waterschap is de waterkwantiteit- en waterkwaliteitsbeheerder en de beheerder van de primaire en secundaire waterkeringen. Het Waterbeheerplan 2016-2021 is een plan waarmee de koers wordt uitgezet voor een toekomstbestendig waterbeheer in Limburg en waarin wordt aangegeven hoe invulling wordt gegeven aan de taak om te zorgen voor veilige dijken, droge voeten en voldoende en schoon water. In het plan is vastgelegd hoe men het watersysteem en waterkeringen op orde wil brengen en houden. Ook staat hierin welke bijdrage de waterschappen leveren aan de Europese Kaderrichtlijn Water. Voorbeelden van maatregelen zijn: het aanleggen en verbeteren van dijken tegen overstromingen, het aanpakken van knelpunten van wateroverlast, herstellen van beken en het verbeteren van de effluentkwaliteit van de rioolwaterzuiveringsinstallaties. Voor het voorliggende plangebied kent het Waterbeheerplan geen specifieke uitgangspunten.

Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020

Vanuit de Wet milieubeheer zijn gemeenten wettelijk verplicht een vigerend rioleringsplan te hebben. Het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) van de gemeente Heerlen is daar het gevolg van en heeft een looptijd van 2016 tot en met 2020. Het vGRP is de opvolger van het Beleidsplan Stedelijk Watermanagement 2011-2015. Het vGRP heeft een strategisch en beleidsmatig karakter en vormt de basis voor het bestuur bij besluiten over de aanpak van aanleg en beheer van het stedelijk watermanagement binnen de planperiode. De hoofddoelstelling van het vGRP is invulling geven aan de gemeentelijke zorgplichten voor afvalwater, overtollig hemelwater en overtollig grondwater. Het vGRP geeft inzicht in de mate waarin de doelen uit het BSW 2011-2015 zijn behaald. Voor het onderhavige besluitgebied kent dit beleidsdocument geen specifieke uitgangspunten.

Besluitgebied

Geconcludeerd kan worden dat de vaststelling van de voorliggende beheersverordening niet leidt tot significante effecten op de waterhuishouding ter plaatse. De bestaande natuurfunctie blijft intact en er wordt geen bebouwing /verharding toegevoegd.

4.6 Natuurwaarden

Europees- en Rijksbeleid en wetgevingVogel- en habitatrichtlijn en Natura 2000

Vanuit Europa is de bescherming van soorten en gebieden geregeld in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De Europese Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) en de Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/33/EEG) hebben de bescherming van soorten en hun natuurlijke habitats tot doel. Elke lidstaat is verplicht om speciale beschermingszones aan te wijzen, die samen één Europees netwerk van natuurgebieden vormen: 'Natura 2000'. Het Natura 2000-netwerk bevat dus de gebieden die zijn aangewezen onder de Vogel- en Habitatrichtlijn en zijn daarmee geselecteerd op grond van het voorkomen van soorten en habitattypen die vanuit Europees oogpunt bescherming nodig hebben. Voor die gebieden geldt dat aanwijzingsbesluiten zijn opgesteld waarin staat voor welke soorten en habitats het betreffende gebied is aangewezen en welke instandhoudingsdoelstellingen er gelden voor deze soorten en habitats.

Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht geworden. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. Conform deze wet bepalen de provincies wat wel en niet mag in de natuur in hun gebied en zorgen zij voor vergunningen en ontheffingen. De Rijksoverheid blijft verantwoordelijk voor het beleid van grote wateren. Door voorafgaand aan een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde en/of zeldzame planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort.

Besluitgebied

Het besluitgebied grenst aan de noordzijde aan het Natura2000-gebied 'Brunsummerheide'. De mijnsteenbergrug is zelf ook een natuurgebied (overwegend bosgebied) dat naadloos overgaat in dit Natura2000-gebied. Daarmee vormt de berg een goede aansluiting op dit gebied en kan het definitief bestemmen van de natuurfunctie op deze plek een versterking voor dit Natura2000-gebied zijn. Omdat de voorliggende beheersverordening geen nieuwe ontwikkelingen voorstaat, is geen sprake van aantasting van leef- of foerageergebieden van beschermde soorten. Voor het Natura2000-gebied 'Brunsummerheide' is deze bestemmingswijziging een positieve ontwikkeling, daar op basis van de vigerende bestemmingsplan ontgrondings- en andere werkzaamheden ten behoeve van de mijnindustrie hadden mogen plaatsvinden met alle negatieve gevolgen voor de natuur van dien.

4.7 Archeologie

Europees beleid

De uitgangspunten uit het Verdrag van Valletta (Malta) zijn in de Erfgoedwet verankerd en vormen zo de basis van de Nederlandse omgang met archeologie. De Erfgoedwet is een raamwet, die regelt hoe Rijk, provincies en gemeenten bij hun ruimtelijke plannen rekening moeten houden met het cultureel erfgoed. De gemeenten zijn in deze wet tot bevoegd gezag aangewezen en dienen de archeologische belangen op een goede manier te verweven in het ruimtelijk beleid. Het uitgangspunt is dat archeologisch erfgoed moet worden beschermd op de plaats waar het wordt aangetroffen. Gelet op dit uitgangspunt mogen bekende archeologische monumenten niet aangetast worden en moet in geval van voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen in gebieden die volgens het gemeentelijke beleid en/of archeologische verwachtingskaart relevant zijn, een nader

onderzoek plaatsvinden naar archeologische waarden. Als het niet mogelijk is de archeologische waarden te behouden en het bodemarchief verstoord raakt, moet de veroorzaker de kosten voor zijn rekening nemen die nodig zijn om de archeologische informatie die in de bodem ligt opgeslagen, veilig te stellen en de resultaten uit te werken.

Gemeentelijk beleid

Voor geheel Parkstad Limburg is een archeologische waarden- en verwachtingenkaart opgesteld, de archeologische beleidskaart. Deze kaart is gebaseerd op uitgevoerd inventariserend archeologisch onderzoek. Voor de gemeente Heerlen en de overige Parkstadgemeenten is door archeologisch adviesbureau RAAP een uitgebreid onderzoek uitgevoerd. Het RAAP-rapport betreft een bureauonderzoek naar de archeologische verwachtingen waarbij een inventarisatie heeft plaatsgevonden van de bekende archeologische vindplaatsen binnen de Parkstadgemeenten en van landschappelijke (geologische en geomorfologische) en bodemkundige gegevens van het grondgebied. Daarnaast zijn de uitgevoerde archeologische onderzoeken geïnventariseerd, waarbij rekening is gehouden met vergraven of ontgronde gebieden, en heeft een literatuuronderzoek plaatsgevonden. In dit verband is onder andere ook het Actueel Hoogtebestand Nederland bestudeerd. Op basis van de genoemde inventarisaties is een archeologisch verwachtingsmodel opgesteld, dat haar neerslag heeft gevonden in een geactualiseerde archeologische verwachtingenkaart die door de gemeenteraad van Heerlen is vastgesteld op 1 oktober 2013.

Het doel van de archeologische verwachtingenkaart is het zichtbaar maken waar archeologische waarden aanwezig zijn of kunnen worden verwacht, en het daaraan koppelen van een onderzoeksplicht. Hiermee wordt tevens duidelijk bij welke werkzaamheden wel en bij welke geen archeologisch onderzoek noodzakelijk zal zijn. In de kaart worden de volgende zes categorieën onderscheiden:

Categorie 1: beschermde Rijksmonumenten

Voor werkzaamheden is hier altijd een vergunning volgens de Erfgoedwet vereist.

Categorie 2: gebieden van zeer hoge waarde en de historische dorpskernen

Voor deze gebieden is voor de oppervlakte het wettelijk minimum van 100 m² genomen. Projecten die over een groter oppervlak de bodem verstoren zijn onderzoeksplichtig. De monumentenwet geeft geen minimum voor de diepte van verstoring. Voor de gemeente Heerlen is voorgesteld geen onderzoeksplicht op te leggen voor werkzaamheden minder dan 40 cm diep.

Categorie 3 en 4: gebieden met een hoge en middelhoge verwachtingswaarde

Voor deze gebieden zijn de ondergrenzen nog verder verruimd (respectievelijk 250 m² en 2500 m² oppervlakte, bij meer dan 40 cm diepte). Hierdoor zijn alleen de grotere projecten onderzoeksplichtig en geldt voor de meeste kleinere (particuliere) vergunningaanvragen geen onderzoeksplicht.

Categorie 5: gebieden met een lage verwachtingswaarde

In gebieden met een lage trefkans, geldt alleen voor grotere projecten (10.000 m² en meer dan 40 cm diepte) een onderzoeksplicht.

Categorie 6: gebieden zonder verwachtingswaarde

In deze gebieden geldt geen onderzoeksplicht.

In het algemeen geldt dat een ontheffing van de onderzoeksplicht mogelijk is wanneer blijkt (na archeologisch advies van een gekwalificeerde archeoloog) dat het project een gering risico vormt voor het "bodemarchief".

Besluitgebied

Het besluitgebied kent vier verschillende categorieën archeologisch verwachting: categorie 2, 3, 4 en 5, die verspreid over het besluitgebied voorkomen. Deze zijn door middel van dubbelbestemmingen op de verbeelding aangegeven en in de regels van een beschermingsregeling voorzien. In beginsel geldt voor gronden met één van deze vier dubbelbestemmingen een

bouwverbod. Binnen het besluitvlak 'Waarde – Archeologie 2' kan van dit bouwverbod worden afgeweken wanneer de bouwdiepte van de bodemingreep niet meer bedraagt dan 40 cm beneden het maaiveld of de oppervlakte van de bodemingreep niet meer bedraagt dan 100 m². Binnen het besluitvlak 'Waarde – Archeologie 3', Waarde - Archeologie 4' en 'Waarde – Archeologie 5' mag gebouwd worden wanneer de oppervlakte van de bodemingreep niet meer bedraagt dan 250 m² respectievelijk 2.500 m² en 10.000 m².

Geconcludeerd kan worden dat de archeologische verwachtingswaarden voldoende zijn geborgd in de voorliggende beheersverordening.

4.8 Cultuurhistorie

Rijksbeschermd stadsgezicht

In de gemeente Heerlen bevindt zich een aantal beschermde stadsgezichten aanwezig. Geen van deze rijksbeschermd stadsgezichten bevinden zich binnen het onderhavige besluitgebied.

Rijksmonumenten

Binnen het onderhavige besluitgebied bevinden zich geen Rijksmonumenten.

4.9 Bedrijfshinder

Vanuit het oogpunt van een goed woon- en leefklimaat kan een scheiding worden gemaakt tussen milieugevoelige functies en (bedrijfs)functies die hinder veroorzaken. Als leidraad wordt daarbij de VNG-brochure 'Bedrijven- en milieuzonering' (2009) gebruikt.

In de voorliggende beheersverordening worden geen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt die leiden tot bedrijfshinder. Dit aspect speelt derhalve geen rol in het besluitgebied van voorliggende beheersverordening.

4.10 Duurzaamheid en energie

Duurzaamheid betreft een integrale afweging van belangen voor de korte en de lange termijn, voor alle relevante stakeholders in het gebied en binnen de tijdshorizon. Uitgaande van de 'Triple P-benadering' (people-planet-prosperity) betekent duurzaamheid voor gebiedsinrichting en herstructurering dat de gebiedsinrichting zelf en het gebruik van het gebied toekomstbestendig moeten zijn. Daarbij dient de balans van voorraadgebruik (materiaal, energie) en belasting van de omgeving (lokaal, klimaat) waarde toe te voegen aan één of meer duurzaamheidsbelangen, rekening houdend met alle relevante stakeholders.

De belangrijkste duurzaamheidsbelangen zijn:

- 1) klimaat en energie (adaptatie en mitigatie);
- 2) leefomgeving (traditionele milieuthema's, zoals bodem, lucht, geluid, water en groen);
- 3) duurzaam inkopen;
- 4) duurzame gebiedsinrichting;
- 5) duurzame mobiliteit;
- 6) duurzaam bouwen;
- 7) 'cradle-to-cradle' en economische kringlopen;
- 8) Social return on investment.

Er zijn geen normen vastgelegd voor het begrip duurzaamheid. Op enkele genoemde belangen, zoals leefomgeving en duurzaam bouwen, is sectorale wet- en regelgeving van toepassing. Hierin zijn kader geformuleerd voor de toepassing van het duurzaamheidsprincipe.

Energietransitie

Het gemeentelijk Klimaatbeleidsplan 2010-2020 gaat in op klimaatmitigatie en bevat naast een algemene ambitie een aanpak voor de thema's gemeentelijke organisatie, wonen, mobiliteit en bedrijven. De algemene ambitie voor 2020 bestaat uit:

- het terugdringen van de CO₂-uitstoot met minimaal 20% (ten opzichte van 1990);
- het verhogen van de energie-efficiëntie met 20%;
- het verhogen van de inzet van duurzame energiebronnen met 20%;
- zelf het goede voorbeeld geven en anderen uit te dagen en te stimuleren hier een bijdrage aan te leveren.

Het Parkstad Limburg Energietransitie ambitiedocument (PALET) geeft een vooruitblik op de kansen en mogelijkheden voor een energieneutrale regio in 2040. Vanuit ruimtelijk oogpunt worden gebieden benoemd die potentieel geschikt zouden kunnen zijn voor de opwekking van zonne- en windenergie en gebruik van bodemenergie.

Besluitgebied

Hoewel de beheersverordening 'Mijnsteenbergh Heerlen' voornamelijk een conserverend karakter heeft, bieden de regels voldoende flexibiliteit om rekening te houden met duurzaamheidsaspecten. De bestaande besluitvlakken hebben geen beperkende werking ten aanzien van duurzaam gebruik en bouwen. Ook bestaan er voldoende mogelijkheden om hiertoe benodigde ondersteunende, infrastructurele en/of watertechnische werken aan te leggen.

In het Klimaatbeleidsplan van de gemeente Heerlen is voor nieuwbouw van gemeentelijk vastgoed een ambitie opgenomen om energieneutraal te bouwen vanaf 2020. Tot die tijd dient met een 50% verscherpte EPC gebouwd te worden ten opzichte van de wettelijk vigerende norm. De voorliggende beheersverordening voorziet niet rechtstreeks in de nieuwbouw van gemeentelijk vastgoed.

5 Structuur beheersverordening

Dit hoofdstuk beschrijft de uitgangspunten en randvoorwaarden die de basis vormen voor de voorliggende beheersverordening 'Mijnsteenbergh Heerlen'.

5.1 Inleiding

De beheersverordening bestaat uit een kaart van het besluitgebied met als onderlegger illustraties en regels, vergezeld van een toelichting. De illustratie en regels vormen het voor de burgers juridisch bindende deel van de beheersverordening. De illustraties hebben de rol van visualisering van de besluitvlakken (bestemmingen). De illustraties zijn getekend op een bijgewerkte en digitale BGT-ondergrond.

De regels regelen de gebruiksmogelijkheden van de gronden, de bouwmogelijkheden en de gebruiksmogelijkheden van de aanwezige en/of op te richten bebouwing. De toelichting heeft weliswaar geen bindende werking, maar heeft wel een belangrijke functie bij de weergave en onderbouwing van de beheersverordening en bij de uitleg van de illustraties en regels.

Bij het opstellen van de beheersverordening is aansluiting gezocht bij de in de Wet ruimtelijke ordening, het Besluit ruimtelijke ordening en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) geformuleerde uitgangspunten. De beheersverordening voldoet aan de Praktijkrichtlijn Gebiedsgerichte Besluiten (PRGB2012).

Voor de opzet en inhoud van de regels is aansluiting gezocht bij het Handboek ruimtelijke plannen van de gemeente Heerlen. De regels van deze beheersverordening bestaan uit vier hoofdstukken, waarin achtereenvolgens de inleidende regels, de besluitvlakregels, de algemene regels en de overgangs- en slotregels aan de orde komen.

5.2 Systematiek van de regels

5.2.1 Hoofdstuk 1 Inleidende regels

In de begrippen worden omschrijvingen gegeven van de in de beheersverordening gebruikte begrippen. Deze zijn opgenomen om interpretatieverschillen te voorkomen. Alleen die begripsbepalingen zijn opgenomen die gebruikt worden in de regels en die tot verwarring kunnen leiden of voor meerdere uitleg vatbaar zijn. Om op een eenduidige manier afstanden en oppervlakten te bepalen wordt in de wijze van meten uitleg gegeven over hoe gemeten moet worden.

5.2.2 Hoofdstuk 2 Besluitvlakregels

De gronden van het gehele plangebied hebben een positieve bestemming. Een positieve bestemming betekent dat gebruik van de gronden voor de verschillende bestemmingen direct mogelijk is. De opbouw van de bestemmingen ziet er in beginsel als volgt uit:

- bestemmingsomschrijving;
- bouwregels;
- nadere eisen;
- afwijken van de bouwregels;
- specifieke gebruiksregels;
- afwijken van de gebruiksregels;

- omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, en van werkzaamheden.

Hieronder volgt per bestemmingsonderdeel een korte toelichting.

Besluitvlakomschrijving

De besluitvlakomschrijving bevat de omschrijving van de doeleinden die met het besluitvlak aan de grond worden toegekend. Hierbij gaat het in beginsel om een beschrijving van de aan de grond toegekende functies. De aard van de toegelaten inrichtingen van gronden (bouwwerken en werken, geen bouwwerken zijnde) vloeit dan voort uit de toegelaten functies. De hoofdfuncties worden als eerste genoemd. Indien van toepassing worden ook de aan de hoofdfuncties ondergeschikte functies mogelijk gemaakt. De ondergeschiktheid wordt weergegeven door de zin 'met daaraan ondergeschikt'. Tevens wordt aangegeven welke functies bij het besluitvlak behoren door middel van de zin 'met daarbij behorende'. Het betreft hier meestal functies als paden, groen, erven, etc. De besluitvlakomschrijving is niet alleen functioneel, maar bevat ook inrichtingsaspecten.

Bouwregels

In de bouwregels wordt aangegeven welke bebouwingsmogelijkheden er op een perceel bestaan. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

Nadere eisen

Nadere eisen kunnen worden gesteld ten behoeve van bepaalde doorgaans kwalitatief omschreven criteria, zoals een goede woonsituatie, de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden. De nadere eisenregeling biedt de mogelijkheid om in concrete situaties in het kader van het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen sturend op te treden door het opnemen van nadere eisen in de omgevingsvergunning. Nadere eisen kunnen alleen worden gesteld als er in de regels ook een primaire eis wordt gesteld. De nadere eisen moeten verband houden met deze eis. De nadere eisenregeling hoeft niet in alle besluitvlakken te worden geregeld.

Afwijken van de bouwregels

Door het opnemen van een afwijkingsregeling bestaat de mogelijkheid af te wijken van de algemeen toegestane bouwregelingen. Deze afwijkingen zijn niet bedoeld voor afwijkingen van de bouwregels, waarvan de verwachting is, dat ze in (bijna) alle gevallen worden verleend. In dat geval zijn de bouwregels hierop aangepast. Voor elke afwijking wordt aangegeven waarvan afgeweken wordt, de maximale afwijking die met de afwijking kan worden toegestaan en eventueel de situaties of voorwaarden waaronder de afwijking wordt verleend. Het gaat hier om afwijkingsbevoegdheden voor specifieke bestemmingen. Als afwijkingsbevoegdheden gelden voor meerdere bestemmingen, dan wel een algemene strekking hebben, zijn ze opgenomen in hoofdstuk 3 (de algemene regels).

Specifieke gebruiksregels

In dit onderdeel kan worden aangegeven welke vormen van gebruik men in ieder geval strijdig acht met het besluitvlak. Hierin worden niet alle mogelijke strijdig gebruiksvormen genoemd, maar alleen die waarvan het niet op voorhand duidelijk is dat deze in strijd zijn met het besluitvlak. Het gaat hierbij in feite om een aanvulling op de besluitvlakomschrijving.

Afwijken van de gebruiksregels

Een afwijking van een gebruiksregel mag niet leiden tot een feitelijke wijziging van het besluitvlak. Dat wil zeggen dat wel afwijking kan worden verleend ten behoeve van functies, die inherent zijn aan de in de besluitvlakomschrijving opgenomen functies. Via afwijking kunnen geen 'nieuwe' functies worden toegestaan. Met andere woorden: de afwijkingsregeling kan worden opgenomen voor kleinere, planologisch minder ingrijpende, onderwerpen.

Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, en van werkzaamheden

Specifieke inrichtingsactiviteiten, niet bestaande uit bouwen, dienen soms aan een omgevingsvergunning gebonden te worden.

5.2.3 Hoofdstuk 3 Algemene regels

Anti-dubbeltelregel

Deze bepaling is opgenomen om te voorkomen dat wanneer bepaalde gebouwen en bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een bouwperceel mogen beslaan, het opengebleven terrein nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.

Algemene bouwregels

In deze bepaling is de maatvoering voor nutsvoorzieningen opgenomen.

Algemene gebruiksregels

In deze bepaling wordt aangegeven wat in ieder geval onder strijdig gebruik wordt verstaan. De specifieke gebruiksregel, zoals deze kan worden opgenomen in de afzonderlijke bestemmingen, is aanvullend op de algemene gebruiksregel van de beheersverordening.

Algemene afwijkingsregels

In deze bepaling wordt aan het bevoegd gezag de bevoegdheid gegeven om met een omgevingsvergunning af te wijken van bepaalde in de beheersverordening geregelde onderwerpen. Specifieke, op de bestemmingen gerichte, afwijkingen zijn reeds opgenomen onder de betreffende bestemming. De criteria, die bij toepassing van de afwijkingsbevoegdheid in acht moeten worden genomen, worden aangegeven.

5.2.4 Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Overgangsbepalingen

In deze bepalingen wordt vorm en inhoud gegeven aan het overgangsrecht.

Slotregel

Als laatste wordt de slotregel opgenomen. Deze bepaling bevat de titel van de verordening.

5.3 Toelichting bestemmingsregels

5.3.1 Besluitvlakken

Besluitvlak Natuur:

Het besluitvlak 'Natuur' is opgenomen voor het gehele besluitgebied. De gronden met deze bestemming zijn bestemd voor het behoud en/of herstel van de aldaar voorkomende waarden alsmede voor de ontwikkeling van landschappelijke en natuurlijke waarden en voor extensief recreatief medegebruik. Binnen dit besluitvlak mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, verhardingen zoals wegen en paden, voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding en overige bijbehorende voorzieningen, zoals nutsvoorzieningen worden gerealiseerd. Bouwwerken, geen gebouwen zijnde mogen uitsluitend worden opgericht ten dienste van deze bestemming en mogen maximaal 3,00 meter hoog zijn. Voor het uitvoeren van werken, gebouwen zijnde, of van werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist. Er zijn, onder specifieke voorwaarden, tevens afwijkingsbevoegdheden opgenomen voor het realiseren van schuil- en schaftegelegenheden, voerderruiven, schuilhutten, waterbuffers en brand-/uitzichttorens.

5.3.2 Dubbelbestemmingen

Los van de gekozen enkelbestemmingen zijn vier dubbelbestemmingen opgenomen in deze beheersverordening.

Besluitvlakken Waarde – Archeologie 2, 3, 4 en 5:

Binnen het plangebied komen de besluitvlakken 'Waarde – Archeologie 2', 'Waarde – Archeologie 3', 'Waarde – Archeologie 4' en 'Waarde – Archeologie 5' voor. Deze dubbelbestemming zijn, naast de overige aldaar voorkomende andere besluitvlakken, tevens bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van deze gronden.

Bouwverbod

In beginsel geldt voor gronden met één van deze vier dubbelbestemmingen een bouwverbod. Binnen het besluitvlak 'Waarde – Archeologie 2' kan van dit bouwverbod worden afgeweken wanneer de bouwdiepte van de bodemingreep niet meer bedraagt dan 40 cm beneden het maaiveld of de oppervlakte van de bodemingreep niet meer bedraagt dan 100 m². Binnen het besluitvlak 'Waarde – Archeologie 3', 'Waarde – Archeologie 4' en 'Waarde – Archeologie 5' mag gebouwd worden wanneer de oppervlakte van de bodemingreep niet meer bedraagt dan 250 m² respectievelijk 2.500 m² en 10.000 m².

6 Uitvoerbaarheid en handhaving

De beheersverordening heeft verscheidene functies. De belangrijkste functie betreft wellicht de normerende functie. De beheersverordening geeft bindende regels voor het gebruik van de in het betreffende plan opgenomen gronden. Dit betreft gebruik in ruime zin. Niet enkel het feitelijke gebruik, maar ook de bebouwing van deze gronden en het gebruik van opstallen worden door de beheersverordening gereguleerd. Om recht te doen aan deze functie, is tijdens het opstellen van het onderhavige beheersverordening ruime aandacht besteed aan de handhaafbaarheid van de opgestelde regels. Er is sprake van een inzichtelijke en realistische juridische regeling. Dat wil zeggen, dat het plan niet onnodig beperkend of inflexibel is. De regels dienen niet meer, maar ook niet minder te regelen dan noodzakelijk is. Daarnaast is er sprake van een ondubbelzinnige en juridisch juiste regeling, die voor eenieder duidelijk is en weinig procesrisico kent.

6.1 Handhavingsbeleid

Binnen de gemeente Heerlen vormt de handhaving van bestemmingsplannen en beheersverordeningen expliciet onderdeel van het handhavingsbeleid en is opgenomen in de beleidsnota 'Handhaving bouw- en ruimtelijke regelgeving'. In deze nota wordt onder meer aandacht besteed aan de wijze waarop handhaving zal plaatsvinden. Uitgangspunt is dat tegen iedere overtreding wordt opgetreden. Verder wordt in deze nota de wijze van prioritering weergegeven. Op basis van jaarlijks vast te stellen uitvoeringsprogramma's vindt vervolgens het uitvoeren van toezicht en daadwerkelijke handhaving plaats.

Bij het overtreden van de regels van het bestemmingsplan/beheersverordening kan het college de volgende sanctionerende maatregelen toepassen: bestuursrechtelijke handhaven (bestuursdwang of dwangsom) of strafrechtelijk handhaven (economisch delict).

6.2 Economische uitvoerbaarheid

Ingevolge het bepaalde in artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening dient in de toelichting van een beheersverordening inzicht te worden gegeven over de uitvoerbaarheid van het plan. Hiermee wordt mede de financieel economisch uitvoerbaarheid bedoeld. Deze beheersverordening betreft, zoals de naam al zegt, een beheerplan, waarin enkel de bestaande situatie en het geldende recht is overgenomen. Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen in dit plan opgenomen. De beheersverordening heeft derhalve geen financiële gevolgen. Het is daarom ook niet nodig een exploitatieplan vast te stellen.

7 Overleg en procedure

De gemeenteraad kan de beheersverordening rechtstreeks vaststellen.

